

Mükellefin kendisine ait canlı hayvanları kendi zirai işletmesine devretmesi esnasında kendisi adına müstahsil makbuzu düzenleyerek mal girişinin belgelendirilmesi, düzenlenecek müstahsil makbuzunda gelir vergisi tevkifatı yapılması ve muhtasar beyanname

Belge türü	Özelge
Kanun	VERGİ USUL KANUNU
Özelge no	B.07.1.GİB.4.41.15.02-VUK-20011/1-172
Tarih	31.10.2011

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

KOCAELİ VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

Mükellef Hizmetleri ve Usul Müdürlüğü

Sayı : B.07.1.GİB.4.41.15.02-VUK-20011/1-172

31/10/2011

Konu : Müstahsil Makbuzu ve Tevkifat.

İlgide kayıtlı özelge talep formu ile, hayvancılık süt ve süt ürünleri ticareti faaliyetinde bulunduğunuz, işe başlamadan önce küçük çiftçi muaflığından faydalandığınızı, kendinize ait olan canlı hayvanları ticari işletmenize devretmek istediğinizi belirterek nasıl bir belge ile kaydedeceğiniz hakkında görüş talep etmiş bulunmaktasınız.

Bilindiği üzere, 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 52 nci maddesinde; zirai faaliyetten doğan kazancın zirai kazanç olduğu, zirai faaliyetin; arazide deniz, göl ve nehirde, ekim, dikim, bakım, üretme,

yetiştirme ve ıslah yolları ile veyahut doğrudan doğruya tabiattan istifade etmek suretiyle nebat, orman, hayvan ve bunların mahsullerinin istihsalini, avlanmasını, avcılar ve yetiştiricileri tarafından muhafazasını, taşınmasını veya bu mahsullerden sair bir şekilde faydalanılmasını ifade ettiği hůkım altına alınmıştır.

Aynı Kanununun 53 ncü maddesinin birinci fıkrasında, çiftçilerin elde ettikleri zirai kazançların, bu Kanunun 94 ncü maddesine göre hasılatları üzerinden tevkifat yapılmak suretiyle vergilendirileceği, ancak 54 ncü maddede yazılı işletme büyüklüğü ölçülerini ařan çiftçiler ile bir biçerdövere veya bu mahiyetteki bir motorlu araca veya on yaşına kadar ikiden fazla traktöre sahip olan çiftçilerin kazançlarının gerçek usulde tespit olunarak vergilendirileceği, kazançları gerçek usulde vergilendirilmeyen çiftçilerin bu kazançları için beyanname vermeyecekleri hůkme bağlanmış, işletme büyüklüğü ölçülerinin belirlendiği 54 ncü madde ile çiftçilerin gerçek usulde vergilendirilmesi için gerekli olan asgari büyükbaş hayvan sayısı 150 adet (iř hayvanları ile iki yaşından küçük büyükbaş hayvanlar hariç) olarak tespit edilmiştir.

Küçük çiftçi muaflığı Gelir Vergisi Kanununun 10-14 ncü maddeleri arasında mevcut iken 4369 sayılı Kanunun 82/3-a maddesiyle 01.01.1998 tarihinden geçerli olmak üzere yürürlükten kaldırılmış, yerine yine aynı Kanunun 54 ncü maddesi ile zirai kazancın gerçek usulde tespiti bakımından bir takvim yılı içinde dikkate alınacak ölçülere yer verilmiştir.

219 Seri Nolu Gelir Vergisi Genel Tebliğinin 1/3. maddesinde; "4369 sayılı Kanunla zirai kazancın vergilendirme esasları yeniden belirlenmiş kesinti suretiyle vergilendirme temel vergilendirme esası olarak konulmuştur. Zirai kazancın vergilendirilmesinde hasılat ölçüsü tamamen kaldırılmış işletme büyüklüğü ölçüsünde önemli ölçüde artırılmıştır. Buna göre, işletme büyüklüğü ölçülerini aşan çiftçiler zirai kazançlarını zirai işletme veya bilanço esasına göre tespit edeceklerdir. Bu ölçüleri aşmayan çiftçiler bakımından ise tevkifat nihai vergileme olacaktır."denilmektedir.

Aynı Kanunun 94 ncü maddesinde, Kamu idare ve müesseseleri, iktisadi kamu müesseseleri, sair kurumlar, ticaret şirketleri, iř ortaklıkları, dernekler, vakıflar, dernek ve vakıfların iktisadi işletmeleri, kooperatifler, yatırım fonu yönetenler, gerçek gelirlerini beyan etmeye mecbur olan ticaret ve serbest meslek erbabı, zirai kazançlarını bilanço veya zirai işletme hesabı esasına göre tespit eden çiftçiler aşağıdaki bentlerde sayılan ödemeleri (avans olarak ödenenler dahil) nakden veya hesaben yaptıkları sırada, istihkak sahiplerinin gelir vergilerine mahsuben tevkifat yapmaya mecburdurlar hůkmü yer almakta, 11 nci bendinde ise, çiftçilerden satın alınan zirai mahsuller ve hizmetler için yapılan ödemelerden,

a)Hayvanlar ve bunların mahsulleri ile karave su avcılığı mahsulleri için,

i)Ticaret borsalarında tescil ettirilerek satın alınanlar için %1,

ii)(i) alt bendi dışında kalanlar için %2 tevkifat yapılacağı hüküm altına alınmıştır.

Diğer taraftan 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 235 nci maddesinde; müstahsil makbuzu "Birinci ve ikinci sınıf tüccarlar ile kazancı basit usulde tespit edilenler ve defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçiler gerçek usulde vergiye tabi olmayan çiftçilerden satın aldıkları malların bedelini ödedikleri sırada iki nüsha makbuz tanzim etmeye ve bunlardan birini imzalayarak satıcı çiftçiye vermeye ve diğerini ona imzalatarak almaya mecburdurlar. Mal tüccar veya çiftçi adına bir adamı veya mutavassıt tarafından alındığı takdirde makbuz bunlar tarafından tanzim ve imza olunur.

-Çiftçiden avans üzerine yapılan mübayaalarda, makbuz, malın teslimi sırasında verilir.

-Müstahsil makbuzunun tüccar veya alıcı çiftçi nezdinde kalan nüshası fatura yerine geçer.

Hükmü yer almaktadır.

Aynı kanunun 313.maddesinin 1.fıkrasında, işletmede bir yıldan fazla kullanılan ve yıpranmaya, aşınmaya veya kıymetten düşmeye maruz bulunan gayrimenkullerle yine 269.madde gereğince gayrimenkul gibi değerlendirilen iktisadi kıymetlerin alet, edevat, mefruşat, demirbaş ve sinema filmlerinin birinci kısımdaki esaslara göre tespit edilen değerinin V.U.K. hükümlerine göre yok edilmesinin amortisman mevzuunu teşkil ettiği hükmüne yer verilmiş olup, amortisman mevzu olan iktisadi kıymetler 333 ve 339 seri nolu V.U.K. Genel Tebliği ekinde bulunan tablolarda yer almıştır.

333 Nolu Genel Tebliğinin 1.7.7-6. bölümünde ise, Sütlük ve Damızlık sığırlar için (süt inekleri, damızlık danalar vb. bu sınıfa dahildir.). 5 yıl süreyle %20 oranında amortisman ayrılabilceği hususuna yer verilmiştir.

Yukarıda yapılan açıklamalar doğrultusunda, kendinize ait canlı hayvanları zirai işletmenize devretmeniz esnasında kendi şahsınız adına müstahsil makbuzu düzenleyerek mal girişinin belgelendirilmesi, düzenlenecek müstahsil makbuzunda gelir vergisi tevkifatı yapılması ve muhtasar beyanname ile vergi dairesine beyan edilip ödenmesi gerekmektedir

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için

gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026